

## PUOLUSTUSHALLINNON TALOUSARVIO 2024

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua Puolustushallinnon talousarvioesitykseen 2024. Olisimme mielellämme olleet muiden järjestöjen mukana eduskunnassa kertomassa ajatuksiamme Puolustusvaliokunnalle. Tutustuttuamme talousarvioesitykseen ja kuultuamme esityksen perusteluja Puolustusministeriön Henkilöpoliittisessa yhteistoimintaelimessä (HEPO) olemme kiinnittäneet huomiomme alle kirjattuihin asioihin.

Toimintaympäristön kuvauksessa todetaan Euroopan ja Suomen turvallisuustilanne olevan vakavampi ja vaikeammin ennakoitavissa kuin kertaakaan kylmän sodan jälkeen.

Turvallisuuspoliittisen uudelleenarvioinnin seurauksena Suomi ja Ruotsi hakivat NATO:n jäsenyyttä, ja Suomesta tuli puolustusliiton jäsen keväällä 2023. NATO-jäsenyyden myötä Puolustushallinnolle ja Puolustusvoimille on tullut merkittävä määrä uusia aikatauluihin sidottuja suunnittelutehtäviä sekä erikseen määrättyjä kansainvälisiä harjoituksia. Osa edellä mainituista tehtävistä on jo nyt tehty ns. lisätehtävinä, ilman että niille olisi kohdennettu lisäresurssia. Lisäresurssi, joka näiden tehtävien hoitoon kohdennettiin, lakkaa pääosin olemasta tulevassa vuoden vaihteessa. Puolustushallinnolle onkin kohdennettava niin vuodelle 2024 kuin tuleville vuosille riittävä rahoitus ja henkilöstömäärä, jolla toteuttaa sille asetetut lakisääteiset kansalliset ja kansainväliset tehtävät. Samoin NATO-tehtävien palvelussuhteen ehdoista käytävät neuvottelut on saatettava loppuun niin, että tehtäviin hakeutuminen on paitsi ammatillisesti kehittävää, myös palkkauksellisesti kannattavaa.

Hallinnonalan henkilötövuosimäärä vähenee noin 250 henkilötövuodella vuoteen 2023 verrattuna aiheutuen toimintaympäristön muutoksen takia palkatun lisähenkilöstön määrääikaisten tehtävien päättymisestä. Näitä määrääkaisia tehtäviä on sijoitettu paitsi yllä mainittuihin suunnittelutehtäviin, myös arkisempiin jokapäiväistä toimintaa pyörittäviin tehtäviin hallintoyksiköissä ja varuskunnissa. Vuoden 2015 puolustusvoimauudistuksessa tarkasteltiin ja määriteltiin eri henkilöstöryhmien määrää. Tuolloin siviilihenkilöstön määrää vähennettiin merkittävästi. Vähennykset kohdistuivat suurelta osin työntekijätason tehtäviin. Tehtäviin, jotka tuottavat joukkotuotannon tuen perustan hallintoyksiköissä niin normaali- kuin poikkeusolojen aikana. Käytännössä useissa työpisteissä on toimittu alimiehityksillä koko viime vuosikymmenen loppupuoli. Viimeistään nyt Ukrainan sodan myötä on huomattu mikä on huollon toimivuuden merkitys, siihen panostaminen tuottaa perustan joukkojen toiminnalle.

Talousarvioesitykseen on kirjattu, että puolustuskyvyn vahvistamiseksi Puolustusvoimien henkilöstömäärää lisätään lähivuosien aikana 500 henkilötövuodella. Lisäksi sopimussotilaiden määrä kasvatetaan vuosittain noin 500 henkilötövuoteen. Toteutuessaan tämä kirjaus on hyvä, mutta ei riittävä. Puolustusvoimien sotilaallinen liittoutuminen ja siihen liittyvät valmiusvaatimukset muodostavat merkittävän henkilöstön lisäresurssitarpeen yllä mainitun 500 henkilötövuoden lisäksi. Henkilötövuosia jaettaessa ei voida keskittyä vain sotilastehtäviin, vaan osaavia siviilitehtävänhoitajia tarvitaan myös lisää, jotta sotilaallisiin tehtäviin kouluttautunut henkilöstö pystyy keskittymään omaa osaamistaan vastaaviin tehtäviin. Sopimussotilaiden henkilötövuosien määrää kasvatettaessa on huomioitava myös heidän ohjaukseensa ja kouluttamiseensa tarvittava vakituinen henkilöstö. Sopimussotilaat ovat varusmieskoulutuksen

suorittaneita, vasta työelämään astuvia nuoria henkilöitä, joiden vastuulle ei saa säilyttää vakituiselle henkilöstölle kuuluvia työtehtäviä.

Pyydämmekin kaikessa suunnittelussa otettavan huomioon myös ulospäin näkyvien tehtävien taustalla tehtävä työ: toimintavalmiuden ylläpitämisen mahdollistavan tukitehtävien riittävä volyymi. Tehtävänhoitajia tarvitaan konkreettisina käsipareina niin kaikissa huollon, varastoinnin, hankinnan, henkilöstöhallinnon, järjestelmien kuin toimistopalveluidenkin prosesseissa. Vaatimusten kasvaessa on kiinnitettävä erityistä huomioita henkilöstön toiminta- ja työkyvyn kehittämiseen ja huomioitava työhyvinvointi kaikessa päätöksenteossa.

Helsingissä 8.11.2023

Päivi Niemi-Laine

JHL:n puheenjohtaja